

"Қысқы көңілді" баланың әлеуметтік дағдылары

Баланың әлеуметтік дағдылары-бұл басқалармен қарым-қатынас жасау, достықты қалыптастыру және қоғамда бейімделу үшін қажетті қабілеттер жиынтығы (қарым-қатынас, эмпатия, ынтымақтастық, нормаларды сақтау). Даму параллель ойыннан командалық жұмысқа дейінгі кезеңдерден өтіп, баланың өзіне деген сенімділігі мен эмоцияларын басқаруға көмектеседі. Дамудың негізгі жолдары-рөлдік ойындар, ата-аналардың жеке үлгісі, құрдастарымен қарым-қатынас және оқу.

Негізгі әлеуметтік дағдылар:

* **Байланыс:** диалог жүргізу, тыңдау, көзбен байланыс, сыпайы сөздерді қолдану.

* **Эмпатия:** басқа адамдардың сезімдерін түсіну, эмпатия.

* **Өзара әрекеттесу:** бөлісу, ережелер бойынша ойнау, ынтымақтастық, кезекті сақтау.

* **Жанжалдарды шешу:** агрессия емес, проблемаға келу, мәселелерді талқылау.

* **Нормаларды сақтау:** жеке кеңістікті құрметтеу, әдепті білу. Жас бойынша даму кезеңдері:

* **1-3 жас:** ересектерге еліктеу, басқа балаларға қызығушылық (параллель ойын).

• **3-5 жас:** алғашқы достардың пайда болуы, бөлісу қабілеті, эмоцияларды білдіру.

5-6 жас: топтық жұмыс дағдылары, компаға келу, өзін-өзі реттеу. Дамыған эмпатия, талқылау, күрделі әлеуметтік байланыстар.

Дамуға қалай көмектесуге болады:

1. **Жеке мысал:** Бала қарым-қатынаста ата-анасының мінез-құлқын көшіреді.

2. **Ойындар:** Рөлдік ойындар (дүкен, аурухана) жағдайды модельдеуге көмектеседі.

3. **Қарым-қатынас:** басқа балалармен кездесулер ұйымдастыру.

4. **Эмоционалды интеллектті дамыту:** сезімдеріңізді атауға көмектесу.

5. Қолдау: мейірімділік пен сыпайы мінез-құлықты ынталандыру. Егер балада айтарлықтай қиындықтар болса (оқшаулану, агрессия, қорқыныш), сіз психологпен кеңесуіңіз керек.

"Қысқы ойын — сауық" - балаларда әлеуметтік дағдыларды дамытудың тиімді құралы, Достық, командада жұмыс істеу, ойыншықтармен бөлісу және қауіпсіздік ережелерін сақтау қабілеттерін тәрбиелейді. Қар адамын мүсіндеу, шанамен сырғанау немесе лабиринт салу сияқты бірлескен ойындар балаларды өзара әрекеттесуге, келіссөздер жүргізуге және жеке шекараларды құрметтеуге үйретеді.

Қыста дамитын негізгі әлеуметтік дағдылар:

* **Топтық жұмыс және өзара әрекеттесу:** қар бекінісін, лабиринттерді салу немесе сноуборд ойнау бірлескен күш-жігерді, рөлдерді бөлуді және қарым-қатынасты қажет етеді.

* **Бөлісу және кезектілік:** шанамен/мұз айдынымен сырғанау өз кезегін күтуге, досына жол беруге үйретеді.

• **Еңбек дағдылары мен жауапкершілігі:** жолдарды қардан бірлесіп тазарту, серуендеуден кейін ойыншықтарды жинау еңбекқорлық пен жауапкершілікке тәрбиелейді.

* **Қауіпсіздік ережелері:** мұзда жүріс-тұрыс ережелерін үйрететін әңгімелер мен ойындар, мұзда сақ болу, басқалардың санасы мен қамқорлығын дамытады.

* **Эмпатия және қолдау:** жолдасқа Аққала мүсіндеуге немесе төбеге көтерілуге көмектесу достықты нығайтады. Қысқы серуендер тек сауықтырып қана қоймайды, сонымен қатар ауадағы ойындардың алуан түрлілігінің арқасында балаларды белсенді әлеуметтік өзара әрекеттесуге батырады, зерігу мен қақтығыстардың алдын алады.